

Відділ освіти виконавчого комітету Бібрської міської ради
Філія Бібрського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Уляни Кравченко с. Волове І ст.

Олександра Ковальчук

***«Віршовані сходи
для
кожної дитини»***

(віршована збірка на допомогу
вчителям початкових класів)

2019 р.

Ковальчук О.Р. «Віршовані сходи для кожної дитини» (віршована збірка на допомогу вчителям початкових класів). – Філія Бібрського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Уляни Кравченко с. Волове І ст., 2019, - 32 ст.

Запропонований посібник має на меті дати вчителям початкових класів додатковий матеріал для проведення «Ранкових зустрічей», які допоможуть налаштувати клас на роботу протягом дня. Він вміщує також віршовані назви днів тижня і місяців, що сприятимуть кращому запам'ятовуванню і розумінню цих величин на уроках «Математики» і «Природознавства», а віршовані назви букв українського алфавіту є додатковим матеріалом для вивчення абетки на уроках «Рідної мови» і «Літературного читання», що допоможе зробити процес навчання цікавим, різноманітним і ефективним.

Окреме місце в посібнику займає віршований «Різдвяний вертеп», який сприятиме поглибленню знань учнів з основ християнської етики, покращенню моральних цінностей, бережливому ставленню до основ родинного і духовного виховання.

Спрямований на допомогу вчителям початкових класів.

Рецензенти : Тимчишин О.С., заступник директора Бібрського ОЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Уляни Кравченко,
Мельник М.Д., завідувач філією І ст. с. Великі Глібовичі,
відповідальна за методичний супровід вчителів початкових класів.

Матеріали схвалено на засіданні методичної ради відділу освіти виконавчого комітету Бібрської міської ради від 24.12.2019 р.

Протокол № 2 від 24.12.2019 р.

Відповідальна за випуск : Микитів К.С., методист відділу освіти
виконавчого комітету Бібрської міської ради
Комп'ютерна верстка: Ковальчук О. Р.

Переднє слово

Нова українська школа скеровує сучасного вчителя до творчого пошуку, до нестандартного застосування навчальних програм, до заохочення здобувачів освіти у формуванні ключових компетентностей, щоб акумулювати в них досвід, необхідний для вирішення життєвих проблем, розвивати свій творчий потенціал.

Віршовані описи назв предметів і явищ сприяють швидшому їх запам'ятовуванню, розвивають асоціативний ланцюжок, розвивають зв'язне мовлення. Все це є складовою розвитку комунікативних компетентностей школярів молодшого шкільного віку. Саме через комунікацію відбувається вирішення здобувачами освіти різних проблем, інтегрування знань і вмінь із різних галузей як інтелектуальної, так і практичної діяльності.

Посібник містить матеріали у віршованій формі, які допоможуть вчителям створювати нестандартне освітнє середовище, залучати до педагогічної взаємодії родини дітей, сприятимуть розвитку зв'язного мовлення здобувачів освіти, згідно вимогам НУШ.

РІЗДВЯНИЙ ВЕРТЕП

**Запропонований матеріал сприятиме поглибленню знань здобувачів освіти з основ християнської етики, зміцненню моральних цінностей, бережливому ставленню до основ родинного і духовного виховання. Рекомендований для використання вчителями на уроках основ християнської етики , «Я у світі», народознавства , «Я пізнаю світ», а також у різноманітних виховних фрагментах для здобувачів освіти.*

Дійові особи :

1 Ангел	Господар
2 Ангел	Господиня
1 пастушок	Різдвяна зірка
2 пастушок	1 цар Мельхіор
Обручник Йосип	2 цар Гаспар
Пречиста Марія	3 цар Валтасар
Воїн 1	Воїн 2

1 ангел:

Прийшли ми, люди, у вашу хату,
прийшли, несучи добру вість,
щоб вам добра всім побажати –
за нами ж йде Великий гість.

Той гість - дитятко, що на сні
на світ Пречиста привела
дарує цілій Україні
вогонь родинного тепла.

Отож, цінуйте цей дар Божий,
Родину ж завжди бережіть.
І в смутний день, чи в день погожий –
з родиною свій хрест несіть.

Коли ж на серці хуртовина,
або в душі пекельний біль,
родина, лиш одна - єдина
врятує і за сотні миль.

1 пастушок:

Згадаймо і Святу родину –
Марію й Йосипа - старця,
зуміли ж врятувать дитину
вони від підлості сліпця.

Сліпця, що Іродом прозвали,
бо наказав вбивать дітей,
щоб серед них царя не стало
для всіх, без винятку, людей.

Отож, і Йосип, і Марія
є прикладом для всіх родин -
ніколи не втрачать надію,
коли є поруч Божий син.

2 пастушок :

То ж будьте як обручник Йосип
чоловіки для всіх жінок -
коли вони про щось вас просять,
хай буде це для вас урок.

Ми в полі стерегли ягнята
і Ангел там наснився всім :
«Спішіть до Божого дитяти!» -
ось й ми дари йому несім.

Наш щирий дар Месії світу
любов і вдячність за усе.

Хай пам'ятають внуки й діти
тепло родинне - понад все.

2 ангел :

Я – той ,що посланий із неба -
посланець Божий - Гавриїл.
Марії що робити треба
приніс пораду від Богів.

Сказав їй, що Благословенна
серед жінок вона в цю мить,
і доля їй приготовлена,
яку Господь здійснить велить.

Марія :

А я – Марія , раба Божа,
скорилась волі небесам ,
хай кожна днина, хоч негожа
на користь буде усім нам.

І хай людські пусті закони
засудять зараз суть мою,
колись же малювать ікони
почнуть, як волю ту Твою.

І Небеса Святі послали
до мене Йосипа в той час,
щоб злії люди не прокляли,
а він охороняв лиш нас.

Йосип :

Я вже давно не юний віком,
Обручник Йосип я – старець.
Ні словом злим, ні навіть сміхом
не ображать звелів Отець

ту, що в утробі своїй носить
дитя Небесного отця
і хай про що Марія просить –
з нею піду я до кінця.

Отож, чи в стужу, сніговію
я з нею понесу цей хрест.
Допоможу всім, чим зумію
і не покину ні на перст.

Отак з дитятком, що в утробі
в Марії, на простім ослі,
шукаєм не один день собі
притулок по усій землі.

Нас люди різні зустрічали :
похмурі , заздрісні і злі,
бувало – псами нас цькували
й зустрілись нам лише одні,
що відчинили нам стаєнку,
щоб там сховались від вітрів.
Я вийшов тільки на хвилинку,
а Божий син - вже світ зустрів.

Дитятко Боже у яскині
серед ягнят до нас прийшло
і ми вшановуємо нині
його появу – це Різдво.

Різдвяна зірка:

А я – Зоря , що сповістила
велику радість на весь світ,
однак ще швидше засвітилась
трьом звіздам за кілька літ.

І ось ті мудреці зійшлися
у славнім місті Вифлеєм ,

дарма, що Іроду клялися
пішли назад іншим краєм.

Марії принесли в гостину
і ладан, й золото, й смирну,
щоб тільки берегла дитину
й служила Божому сину.

3 царі (Мельхіор, Гаспар, Валтасар):

Ми мудреці – царі зі сходу
за зіркою в похід пішли,
щоб людям всім – всьому народу
царя Небесного знайшли.

Нам зірка засвітилась ясна
і сповістила добру вість,
що вже прийшла година красна –
на землю йде Великий гість.

І хай родина кожна знає
про свято Божих уродин,
святкує його й величає –
прийшов на Землю Божий син.

Я – Мельхіор, несу в дарунок
пахучу смирну – оливу,
в майбутньому злий поцілунок
продасть Ісуса на виду.

А я – Гаспар, приніс я ладан
обдарувати це дитя,
і хай життя не буде адом
впродовж земного тут пуття.

А Валтасар дарує злото,
це найдорожче від царів,
без віри – все це є болото,
коли в душі ти озвірів.

Господар :

Дружино, чи ти все це бачиш,
Що діється у яслах в нас ?
Чому я був такий невдячний,
коли ішов на землю Спас?

Чому не відчинив я двері
Марії й Йосипу – старцю?
Бо мало було в мене віри
Нашому Господу – Отцю

Дивився я, що всі сусіди
Не відчиняли їм воріт
і йшли за ними різні біди –
важкий в Ісусика прихід.

Господиня :

А я не вміла упізнати
в Марії матір Пресвяту,
не запросила їх до хати,
вказавши на яскиню ту.

І бідне Божеє дитятко
в утробі вже зазнало бід,
бо на самому ще початку
людська душа була , як лід.

Байдужість часто зачиняє
дорогу до людських сердець,
поміркувати ж забуваєм,
який нас жде в житті кінець.

І що в житті найважливіше ,
ми так до тями не берем :
нам грошей назбирать скоріше б,
а їх в могилу не візьмем.

Прости ж нас, Божая дитино,

за той щоденний вічний гріх,
за ту нещасну годину,
коли в нас в душах був лиш сніг.

Господар :

За ті часи, як розпинали
тебе, Ісусе, на хресті.
Нащадки щоби пам'ятали
й не повторили вчинки ті.

Нехай і я, й моя родина
й родини всіх земних родин
сьогодні знає , що дитина –
це в бідних яслах Божий син.

Воїни (1-2):

А ми - вояки Іродові,
вбити прийшли дитину ту.
Не жаль вельможному цареві,
навіть свою всю родину.

Бо захотів наш цар великий
бути єдиним над людьми.
І не спиняли його крики
і плач за вбитими дітьми.

Ні материнські гіркі сльози,
прокльони і благання теж
не склали для нього загрози,
його жага не мала меж.

І ми всіх діток повбивали,
а мечі потопило дно.
І де лиш ми не побували -
дитя ж Господнє все ж жило.

2 ангел:

Бо воля Божа не підсильна
ніяким злим еретикам.
А Україна наша вільна
і в своїй вірі - на віка.

Сьогодні бідний і багатий,
юнак, й хто має сивину
талант свій хоче показати
за честь, Господньому сину.

Найкращий дар - це віра в Бога
й молитва щира повсякчас.
Яка б не мучила тривога -
радійте, бо Різдво у нас.

Всі:

Дитятко Боже, що на сніні
сьогодні світ благословить.
Святкуйте кожен в Україні -
колядка всюди хай звучить.
Тож об'єднаймося в родинах,
любов святу в серця несім,
вшануймо Божую дитину.
« Христос рождається!» - « Славім!»

МІСЯЦІ

Запропоновані віршовані назви місяців і днів тижня сприятимуть кращому розумінню і запам'ятовуванню цих величин молодшими здобувачами освіти. Рекомендовано для використання вчителям початкових класів на уроках «Математики», «Природознавства», а також при проведенні «Ранкових зустрічей» у 1-2 класах НУШ.

Дванадцять місяців у році ,
проходить з ними в нас життя.
То ж пам'ятай на кожному кроці
про це, школярику - дитя.

Січе снігами місяць СІЧЕНЬ ,
шле хуртовину й заметіль,
то ж одягайся добре , учень,
у цю пору - Різдву радій.

А ЛЮТИЙ - дуже коротенький,
найменше днів у нього є.
Він, хоч хлопчина і маленький,
та люті людям додає.

А далі - БЕРЕЗЕНЬ крокує,
розпочина весняний день.
В цей час в березі сік бушує
й радіє сонцю, навіть, пень.

А КВІТЕНЬ квітами укріє
усі долини і поля,
так гарно сонечко вже гріє
і розквітає вся земля.

У ТРАВНІ трави поспинались -
зазеленів весь білий світ,
пташки вже добре розспівались,
по яблунях рясніє цвіт.

А ЧЕРВЕНЬ вже червоні щічки
усьому в світі додає .
У червні - найкоротші нічки,
й найдовші дні у червні є.

У ЛИПНІ липа зацвітає,
духмяний запах чуть навкруг ,
пшеничний колос дозріває ,
« маківка літа» - це, мій друг.

У СЕРПНІ вже жнива приходять,
бо дозрівають тут хліба,
ключі по небу птахи водять,
стає коротшою доба.

Прийшла у гості пишна осінь,
бо місяць ВЕРЕСЕНЬ настав,
забагряніли в неї коси,
а він - врожай з полів зібрав.

А ось і ЖОВТЕНЬ кольоровий
мандрує , наче, чарівник.

У полі , в лісі, у діброві
він панувати в цей час звик .

/
ЛИСТОПАД - заздрісний хлопчина,
листки з дерев зривати звик,
полює дощиком дитину -
намочить плащ і черевик .

А крапку в році ГРУДЕНЬ ставить,
пошле нам сніг і морозець
й обов'язково нас заставить
повірити в добрий кінець.

І так минає рік за роком,
і місяці плывуть тихцем,
отож - ніколи й ненароком
не згадує злим ти їх слівцем .

Бо кожен місяць – дар від Бога.

А кожен день, як мить летить.

І в кожного своя дорога,

А часом треба дорожити.

ДНІ ТИЖНЯ

Різні назви й величини
важко пояснить дитині,
та розкаже нам все це
ось віршоване слівце.

Тиждень разом сім днів має,
хто не знав , тепер хай знає ,
що сім днів укупі взятих
треба тижнем називати.

ПОНЕДІЛОК – молодець ,
тиждень починає,

по неділі ой нелегко
кожному буває.

За вівторком – СЕРЕДА ,
пішла днів вже череда.
Середа - бо всередині,
так підкажемо дитині .

П'ЯТНИЦЯ ось поспішає ,
бо роботу вже кінчає.
В тижні п'ята вона є –
завершай діло своє.

І НЕДІЛЮ всі чекали –
всі дні тижня вже назвали.
У неділю - не йде діло,
скажемо про це всім сміло.

А ВІВТОРКОВІ простіше –
вже прямує він скоріше
й другим в тижні він буває ,
кожен в світі про це знає.

Ну, а далі йде ЧЕТВЕР
й кажуть : «Тиждень вже попер».
Він четвертий по порядку
в тижні , це візьми на згадку.

Шостим днем в тижні СУБОТА,
вже не йде в цей день робота.
То ж субота – молодиця,
всім відпочивать годиться.

То ж, дорослий і маляток ,
вивчи ці вірші на згадку,
щоб дні тижня добре знати ,
й радо кожен день вітати.

АБЕТКА

Запропонований матеріал містить добірку віршів про букви українського алфавіту, що сприятиме нестандартному вивченню абетки на уроках «Рідної мови» і «Літературного читання», зробить процес навчання цікавим і різноманітним.

1. В мене є своя абетка,
на всяк випадок чернетка.
Як її запам'ятати –

можна букви добре знати.

2. Першою йде буква «А» -
вона всьому голова ,
бо абетку починає ,
кожен учень про це знає.
3. Другою «Б» поспішає
і школярик пам'ятає ,
що слова банан й бізе
починаються на «бе».
4. «В» - велику силу має,
слово військо починає.
І у даному випадку
«ве» стоїть у нас спочатку.
5. «Гуси , високо летіть !» -
попереду «ге» стоїть.
Грім гримить, немов гуде,
що іде це буква «Г».
6. Гава голосно Гелґоче,
ніби нам сказати хоче :
« Що за «Г» - «Г» поспішає,
хай про це дитина знає.»
7. Друзі, думайте й дружить
і уважно все учить,
щоб у мові де-не-де
вам зустріти букву «ДЕ».
8. Нам електрику несе -
це , звичайно , буква «Е».
На екран як поглядаєш -
також «Е» завжди згадаєш.
9. Ось єнотик працьовитий,
завжди чистий і помитий.
Буква «Є», це кожен знає
його ім'я починає.
10. Жовті квіточки жоржини
зацвіли на іменини.
І жоржини і драже
містять в собі букву «ЖЕ».

ось водій натиснув газ.
В небі зірка засіяла –
букву «ЗЕ» нам теж згадала.

12. Дуже рідко напочатку
буква «И» стоїть, малятко.
Хоч спереду не стоїть –
звук передній лиш твердить.

13. У Іванка очі сині,
він несе букет Ірині.
Квіти назву ірис мають,
буква «І» їх починає.

14 .Їде поїзд в Україні,
букву «Ї» побачиш нині.
Знак один, а звуків два -
пам'ятай це голова.

15.Є така тваринка йорж,
це не бублик і не корж.
Не гасай на поворот,
бо згадаєш букву «ЙОТ».

16.Ось калина розквітає –
Україну прославляє.
І тече стрімка ріка –
й тут зустрінеш букву «КА».

17.Ліс, лілея і лелеки,
все так близько ,недалеко.
Тож любіть їх й бережіть
й букви «Л» не загубіть.

18.Маму я любити буду
і ніколи не забуду
привітать з святковим днем,
тут згадаєм букву «М».

19.Носик запах розрізняє,
кожен з нас це добре знає.
Нічка небо покриває
букву «Н» у собі має.

20.Осінь. Листя опадає
і опенька виростає.

Ось оса, осика, око –
букву «О» побачиш збоку.

21. У словах пенал й перо
впізнаєш шкільне добро.
Буква «П» їх починає
і школярик про це знає.

22. Рибку Роман упіймав,
бо великий гачок мав.
В словах рамка і шофер
теж побачиш букву «Р».

23. Сяє сонце навесні –
буква «С» співа пісні.
Свято теж цю букву знає,
спів вона теж починає.

24. Тато, тризуб, тракторець –
це «Т» буква, накінець
до нас в гості завітала
і про себе нагадала.

25. Буква «У», це кожен знає -
Україну починає.
Усміхнімось учні знову
це прикрасить рідну мову

26. Вже фіалка зацвіла -
про весну розповіла.
«Ф» фіранку відсуває –
файно день розпочинає.

27. Хлопчику казала мати -
не забути рідну хату.
Для хороших і слухняних
буква «Х» в пригоді стане.

28. Цукор білий, як сніжок
нам дарує бурячок.
І розкаже нам про це -
ну звичайно, буква «Ц».

29. В чашку чаю наливаю,
коли снідати сідаю
«Обережно, бо пече!» -
нам гукає буква «Ч».

30. Шапка гріє нас у вушка,
ну а влітку - капелюшка

одягнути, неспіша
нам підкаже буква «Ш».

31. Шуку і смачний щавель
Враз побачив журавель.
Хоч шукав він лиш хвоша,
в тих словах є буква «ЩА».

32. Явір, ясен і сім'я -
в цих словах є буква «Я».
Коли ягоди збираю ,
то про неї теж згадаю.

33. Юний юнга наш Юрась,
по воді веслом «трась- трась».
Букву «Ю» тут пригадаю,
бо абетку вже кінчаю.

34. Залишився «м'який знак» -
не почуть його ніяк,
бо його призначення –
бути знаком м'якшення.

Ранкові зустрічі

Матеріал містить добірку віршів для того, аби ранкові вітання стали більш різноманітними і цікавими для дітей, допомогли налаштувати клас на роботу протягом дня, знайти спільні інтереси, зосередити увагу на темі тижня.

1. Доброго ранку! Доброго дня!
Зичите ви і зичу вам я.
Доброго ранку всім, хто у колі.
Доброго всім, хто сьогодні у школі.

2. Ми прийшли сьогодні в школу,
станемо всі дружно в коло.
« Я – школяр» - про це в нас мова,
бути учнем – це чудово.

3. Весело нам всім у крузі –
поряд з нами є тут друзі.
«Мої друзі» - тема в нас.
Мої друзі - весь мій клас.
4. Ми з природою єдині,
про це скажемо дитині.
То ж мандрівка у природу-
її користь, її шкоду.
5. Тема цього тижня – «Осінь».
Ми здружилися всі досі,
то ж про осінь все згадаєм,
настрій гарний в колі маєм.
6. Тема тижня – «Батьківщина».
Бо для кожного єдина
і одна на все життя,
пам'ятай про це, дитя.
7. Осінь – щедра на врожай,
підприємець про це знай.
Ярмарок тут створим ми,
щоб продать все до зими.
8. Техніка у нас в пригоді
допоможе при нагоді.
І про неї все згадаєм,
техніку ми поважаєм.
9. Ігри всі ми любляєм
і про них усе ми знаєм.
Ігри різні, ігри всякі,
розважайсь – не будь ніяким.
10. Про театр згадаєм всі
цього тижня тут усі.
Побуваєм, відірвемось,
в світ мистецтва всі проб'ємось.

11. Яка вона - красуня Мода ?
- Немов примхлива погода.
Її нюанси всі пізнаєм,
бо тиждень «Моди» починаєм.
12. Мороз і снігом посипає.
І кожен з нас це добре знає,
що лише взимку граєм в сніжки,
це додає нам всім усмішки.
13. Поговоримо про воду,
є для цього в нас нагода.
Водну тему розвиваєм,
все про воду тут згадаєм.
14. В космос тиждень цей мандруєм,
про щось мрієм, фантазуєм,
линемо в мріях до зірок –
космодром – наш урок.
15. Мандрувати будемо в часі
тиждень цей у нашій класі.
Нам цікаво мандрувати,
щось нове весь час визнавати.
16. Кут , узвар і Святий вечір-
про це розкажемо малечі.
Зимові свята , наче казка,
шикуйтесь в коло всі, будь ласка.
17. А тепер про пори року
ми пройдем повільним кроком.
Пори року – цікавина,
бути уважною, дитина.
18. Ліс – наш друг і помічник.
Кожен звір до нього звик.
Ліс цей тиждень ми вивчаєм,
берегти його – це знаєм.
19. Сонечко раненько встало,

Всіх до школи покликало.
То ж мерщій рушаймо в школу
й дружно станемо у коло.

20. Про професії згадаєм,
кожен фах свій обирає.
Всі професії цікаві,
честь віддаймо кожній справі.

21. «Транспорт» - тема тижня є.
Про призначення своє
транспорт нам розповідає
і дитина нове знає.

22. Кольоровим тиждень став,
тиждень кольорів сказав
нам усе про кольорове
й коло наше вже казкове.

23. Світ рослин різноманітний –
це кущі, дерева, квіти.
Про рослини поговорим -
це зелене наше море.

24. Великдень ,пасочка, ковбаска -
згадаємо це навесні,
коли приходить свято Паска,
то настають веселі дні.

25. Швидкоплинний дуже час,
про це знає кожен з нас.
Тож цінуймо кожну мить –
час назад не побіжить.

26. Її завжди чекають всюди –
дерева, звірі ну і люди.
Довкола нас все оживає –
весна у гості завітає.

27. Щоб рости і розвиватись

треба добре харчуватись.
Як поводитись, як сісти
треба знать, як сядеш їсти.

28. « Не кривдь ніякої тварини» -
ми часто кажемо дитині.
Тварини також душу мають
і усі учні про це знають.

29. Веселка всіх нас звеселяє –
після на небі сяє
і веселить довкола всіх.
І чути скрізь дитячий сміх.

30. Моя родина – Україна,
для кожного вона єдина.
Шануй й люби свою родину
і зміцнюй тим свою країну.

Зміст

Переднє слово	3
РІЗДВЯНИЙ ВЕРТЕП.....	4
МІСЯЦІ.....	11
ДНІ ТИЖНЯ.....	13
АБЕТКА	14
Ранкові зустрічі.....	18